

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/178731,Przystanek-Historia-w-TVP-Historia-odc-71-Koran-od-Solidarnosci-Walczacej-dziala.html>
28.02.2026, 05:39

[Następny](#)

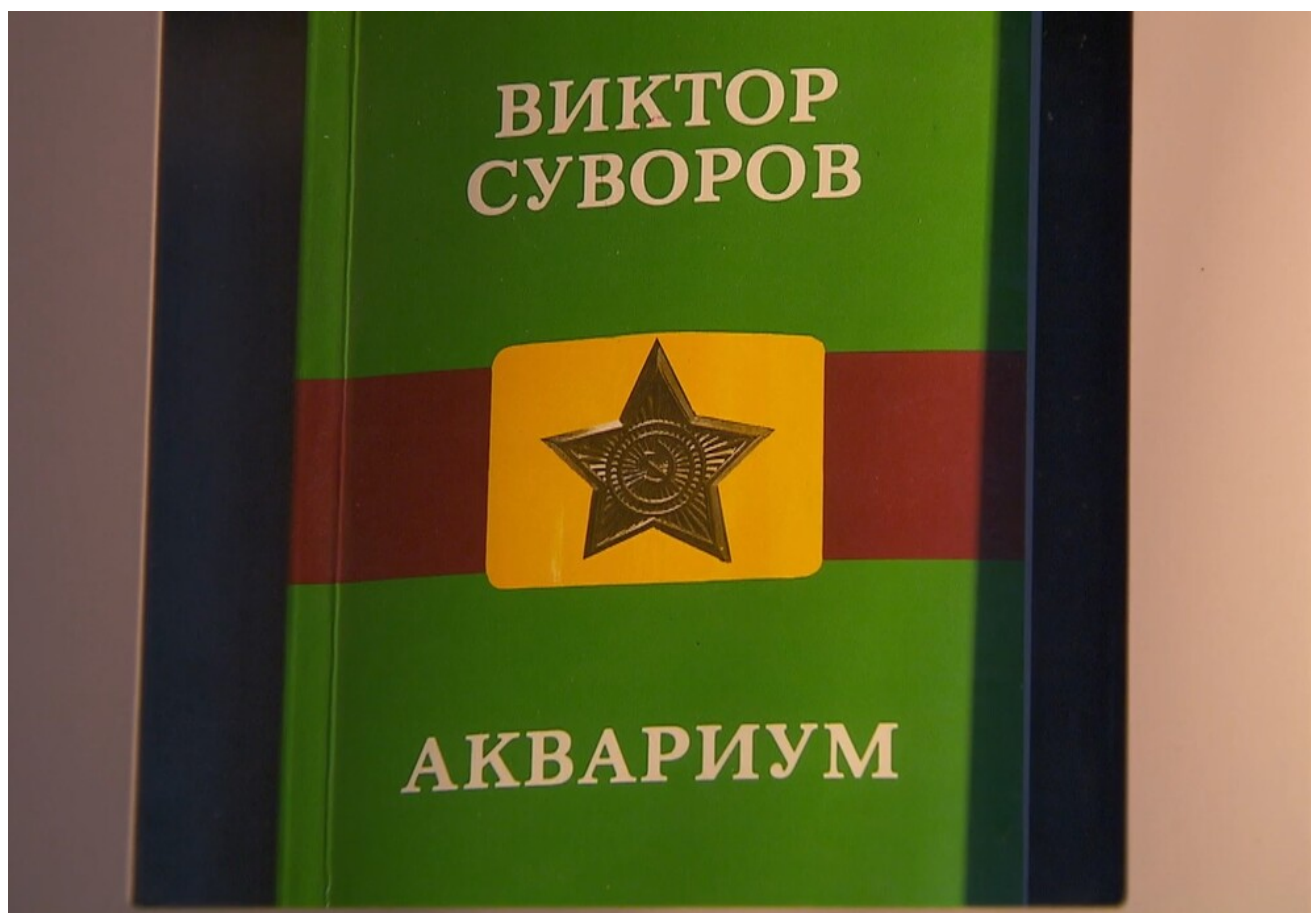
[Powrót](#)

„Przystanek Historia” w TVP Historia, odc. 71: Koran od Solidarności Walczącej – działania SW na Wschodzie

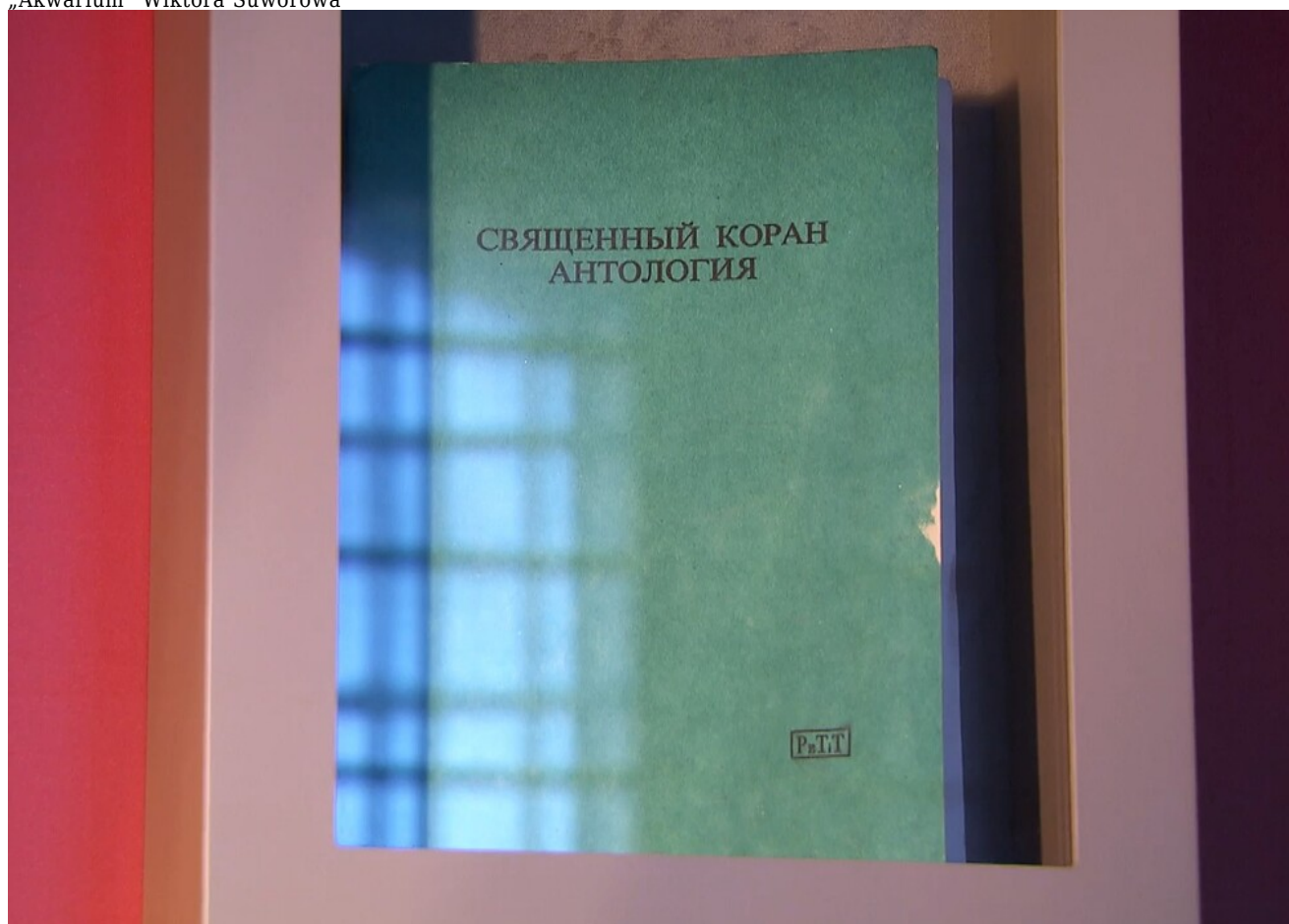
Emisja 9 lutego 2023 r., godz. 16.35, powtórka 10.02, godz. 8.20. Premiera na kanale IPNtv 4 marca 2023.

09.02.2023

Solidarność Walcząca, w odróżnieniu od większości opozycji w Polsce, od samego początku dążyła nie tylko do niepodległości Polski, ale także do wyzwolenia innych krajów bloku komunistycznego, także tych wcielonych do Związku Sowieckiego. Temat wolności dla Litwy, Łotwy, Estonii, Armenii czy Gruzji był żywy w prasie SW. Roman Zwiercan z przyjaciółmi wydrukował po rosyjsku Koran, który został przemycony przez granicę dla Tatarów Krymskich, w ramach wsparcia wolności religijnej w Związku Sowieckim. SW zorganizowała też masową pocztową wysyłkę antykomunistycznych wydawnictw w języku rosyjskim. Dla zmylenia sowieckiej kontroli pocztowej koperty miały nadruk rocznicowych obchodów wybuchu rewolucji październikowej. Szczególnie cenne były osobiste kontakty Mikołaja Iwanowa, Piotra Hlebowicza czy Jadwigi Chmielowskiej z opozycjonistami w Związku Sowieckim. Dzięki nim, między innymi, udało się zapobiec niektórym konfliktom granicznym po rozpadzie imperium. – *Wielki wkład mieli tu działacze Autonomicznego Wydziału Wschodniego SW, powstałego pod koniec lat osiemdziesiątych* – opowiada Artur Adamski – działacz Solidarności Walczącej.

„Akwarium” Wiktora Suworowa

Koran wydany po rosyjsku

Maciek Ruszczyński z legendarnym przywódcą Tatarów Krymskich - Mustafą Dżemilewem i Ilmi Umerowem. Bakczysaraj, początek 1992

Mustafa Dżemilew

W 71. odcinku „Przystanku Historia” prezentujemy również aplikację „Szybowcowa ‘87”, czyli wirtualną drukarnię Solidarności Walczącej, prowadzoną przez królową podziemnego druku Barbarę Sarapuk w mieszkaniu dwukrotnego rekordzisty świata w pływaniu Marka Petrusewicza. Ta wirtualna aplikacja, przygotowana przez Biuro Nowych Technologii IPN, jest już dostępna bezpłatnie [na platformie Steam](#).

Opowiadamy też o pogrzebie szczątków żołnierzy polskich i litewskich, odnalezionych przez Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN niedaleko miejscowości Zawiasy. Zginęli, walcząc ze sobą w konflikcie o granice, ale zarówno zaraz po śmierci, jak i teraz spoczęli obok siebie.

Prezentujemy także książkę [„Dobrze jest pomyśleć w takich czasach, co zrobiłby Piłsudski”. Listy Wacława Jędrzejewicza i Michała Sokolnickiego](#) pod red. Krzysztofa Kloca.

Polecamy również blok artykułów na portalu [przystanekhistoria.pl](#) poświęcony [Polskiemu Państwu Podziemnemu](#).

Premiera 71. odc. programu „Przystanek Historia”: w TVP Historia – 9.02 (czwartek), godz. 16.35; powtórka 10.02 (piątek), godz. 8.20, w TVP Polonia – 14.02 (wtorek), godz. 15.15; w TVP 3 – 26.02 (niedziela), godz. 8.30.

Obejrzyj na kanale IPNtv

[Link do playlisty „Przystanek Historia”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Obejrzyj